

PALUPERA NOORED AASTAL 2016

See oli projektiaasta

- Jätkati kolm aastat kestva projektiga „Hellenurme mõisahoones lasteaia arendamine uue rühma toetamisel“. Sihtasutus Innove toetab Euroopa Sotsiaalfondi kaudu kokku kuni 88 780 euroga lasteaia tegevust, st kuni lasteaia on kaks rühma, kuni 30 lapsele. Seni eksisteerinud rühm, lisaks teise rühma kulud enamuses jäävad siiski kohaliku omavalitsuse kanda (ca 104 tuhat eurot aastas), kuid abiks on toetus kindlasti.
- Osaleti MTÜ Hellenurme Mõis projektis „Hellenurme lasteaed-mõisahoone atraktiivsemas keskkonnas“. AS EVIKO poolt restaureeriti mõisahoone välisüksed, siseüksi, ehitati klaasseinaga varikatus ja korrastati trepid, eesmärgiga tulekindluse tagamine ja ohutu evakuatsioon. Järelvalvet teostas OÜ Haspo. Töid finantseeris Kultuuriministeerium Mõisakoolid 2012-2016 programmist 12074 euroga, ühingu omaosalus 20,6 tuh. eurot valla kaasfinantseeringust.
- Teostus MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskuse projekt „Hellenurme noortekeskuse inventari täiustamine“. Rahandusministeerium toetas projekti kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest 1102 euroga, et soetada köögitarvikute komplekt (6 erinevat panni, klaaskaaned, 6-osaline pottide komplekt, salatikausse, veekeetja, köögikombain), arvutikõlarid ja Wii mängukonsool Premium juhtpultide, roolide ja 5 mänguga. Palupera vald lisas projekti 125 eurot.
- Teostus MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskuse projekt „Äratame muinasjutud ellu“. Eesti Noorsootöö Keskus ja Valga Maavalitsus eraldas Hellenurme noortekeskusele projektitegevuste teostumiseks (muinasjuttude „elluäratamise“ töötubade kaudu noorte endi poolt tänapäevases võtmes esinumbrite valmimine) 570 eurot. Koduvald lisas 125 eurot.
- Teostus MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskuse projekt „Noortekeskuse tegevuskeskkonna täiendamine“. Valgamaa Partnerluskogu Leader Eesti meetme Kogukonnad ja noored raames eraldas PRIA ühingule sülearvuti Lenovo Thinkpad T440p, pildi- ja videotöötlustarkvara, värvilise koopiamasina, projektori, teisaldatava ekraani, mööbli ja kardinat ostmiseks noortekeskusesse 4155,60 eurot. Projekti omaosaluse 461,80 eurot eraldas koduvald.
- MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskus alustas juhtpartnerina projekti „Lõuna-Eesti KOV-ide noorsootööalane koostööprojekt“ elluviimist. Projekt kestab 2018.a lõpuni. Täiendavaid noorsootööteenuseid Palupera, Otepää, Puka, Sangaste ja Rõngu valdades rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi toetusel Eesti Noorsootöö Keskuse juhtimisel 113041 euroga.
- Teostus projekt „Palupera mõisakooli 240.aastapäeva tähistava postkaardi trükkimine“. Trükiti 100 postkaarti. Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp eraldas selleks 100 eurot, omaosalus 50 eurot.
- Palupera põhikool sai Hasartmängumaksu Nõukogult haridusprogrammi „Maakoolist ülikooli“ ja 48 õpilast said kevadel Tartu Ülikooliga tutvuda nende muuseumi kutsel.
- Palupera põhikool alustas SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnateadlikkuse programmi vahendusel kaks aastat kestva projekti „Palupera

põhikooli õppeprogrammid looduses 2016-2017 õ/a-I“ tegevustega: õppeprogrammid Vapramäe-Vellavere-Vitipalu mail, Tartu Botaanikaaias ja Võrtsjärve Limnoloogia Keskuses. Toetust saadi aktiivõppeks 4268 eurot.

- Palupera põhikool alustas Haridus- ja Teadusministeeriumi rahastusel kaks aastat kestva projekti „Mereteadlaste kasvulavaks!“ tegevustega: ekspeditsioon merel purjelaevaga Kajsamoor, õppekäik Tallinna Meremuuseumi, tutvumine aurik-jäämurdjaga Suur Tõll, Lennusadamaga, praktilised õppekavaga seotud tegevused mererannas, aktiivõppeprogrammid Tartu Loodusmajas, 2-päevane ekspeditsioon Kabli randa, kohtumine Tallinna Merekooli kursantidega jm. Toetust saadi aktiivõppeks 1500 eurot.
- Haridus- ja Teadusministeerium rahastas 2321 euroga Palupera põhikooli projekti „Eesti keele mitteformaalne õpe“.
- SA Archimedes noorteagentuur toetas Palupera põhikooli projekti „Hooliv klass“.
- Kultuuriministeerium rahastas 580 euroga Palupera põhikooli projekti „Kaks pärlit Eesti 100 pärlikeest“.
- SA Keskkonnainvesteeringute Keskus eraldas MTÜ Hellenurme Mõis lasteaia projektile „Linde, loomi ja loodust avastamas“ 349 eurot – viidi ellu kaks koolitust mõisapargis: Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA programm tigudest ja Ornitoloogiaühingu õppeprogramm „Kevadised aialinnud ja nende abistamine“.

Elavnes huvitegevus, kultuuri- ja spordielu, vaba aja sisustamine, tulid tunnustused

- Teenindati Tartu Maratoni nelikürituse toitlustuspunkte Astuveres, Hellenurmes ja Palus.
- Toimus XIII Nõuni triatlon Nõuni järve ääres (ujumine-jalgrattasõit-jooks) ja tilluuaatlon (rattasõit-jooks).
- Toimus V Hellenurme suvejooks-järvejooks, Valgamaa 2016 jooksusarja üks üritustest.
- Toimus III Räbi küla jooksukross-metsajooks, Valgamaa 2016 jooksusarja üks üritustest.
- Vallateid läbis adrenaliini pakkuv Öörännak XIV.
- Nõuni Purjeklubi korraldas Nõuni järvel V regati. Regatil võisteldi jahiklassides RS-Fevad, Optimist, Lutš/Laser standard.
- Liikumisnädala raames südamekuul toimus Nõunis volbriõhtu orienteerumisvõistlus.
- Valla noored osalesid Lahedal koolipäeval Tallinnas Nordea kontserdimajas, VII Valgamaa suvekoolis Taheva vallas, Valgamaa noorte Kaitseliidu metsalaagris Metsniku harjutusväljakul ja Nõuni purjeregalil.
- Hellenurme noored osalesid piirkonna noorsootöö koostööprojekti kõikides uutes tegevustes – joogaringis, noortepäevadel, teadus- ja robotikaringides, kalastusringis, draamaõppes ja võrgustikutöös; käisid lauamängude õhtul, sõbrapäeval, tüdrukute õhtul, inspiratsiooninädalal ja volbritrallil Rõngus; osalesid laagrites Vastseliinas ja Rõngus; näiteringi noored käisid draamalaagris ja perepäevalgi Rannus; sünnipäeval käidi Rannu noortekeskusel; lastekaitsepäeval esitati vahva tants Rõngus; õpiti

pakutrükki ja küünlatopse meisterdama; käidi diskotamas ja perepäeval Nõunis, Otepääl ujumas, Päästkeskuse pooltundides. Jaanipäeva peeti Palupera pritsikuuri juures. Korraldati muinasjutu-, käsitöö- ja filmihommikuid ja –õhtuid, öökinosid ja tähistati halloweeni. Toimus hulgaliselt kokandushommikuid ja –õhtuid, õpiti valmistama maitsvat küpsisetorti, sefiirikorvikesi, piparkooke ja kamavahtu. Tehti ka tööd, talgupäevadel Hellenurme noortekeskuses ja Palupera pritsikuuris, vabatahtlikena käidi abis Rõngu Kodukandipäevade lastealal, Rõngu külade Olümpial ja Kõdukülas Ruubeli rattamatkal. Tuuli-Maria Tamm ja Eleri Margus osalesid Ermasmus+ rahvusvahelises noortevahetuses, kus külalisteks Läti, Ukraina ja Gruusia noored. Juunikuus osaleti Hellenurme V suvejooksul. Osaleti kodutütarde tegemistes. Jõulupidu peeti maha nii oma noortekeskuses kui pritsikuuris.

- Nõuni noored vaatasid ööfilme, diskotasid, matkasid, pidasid tüdrukute õhtut, osalesid volbriorienteerumisel, jooksid Räbi küla jooksukrossil, osalesid noortekeskuse tegemistes; tähistasid vastlapäeva, emadepäeva traditsiooniliselt kevadkontserdi, Leigo nartsissidega ja tordioksjoniga, kadripäeva ja advente. Toimus kunstilaager koos Käopesa lastega Nõuni kultuurimajas. Jõulupeol andis „Lendteater“ lasteetenduse „Kass kapis“. Tehti ka tööd küla koristustalgutel, Tartu Maratoni toitlustuspunktides. Nõuni noorte Elerini, Greili ja Joonase mõttetöö tulemusena sündinud doomino „Euroga Euroopasse“ pälvis kutse noortele tunnustussündmusele Rakverre, kus kõik konkursil „Take part! Save smart!“ edukaimad koos.
- Puka kultuurimajas toimunud piirkonna „Laululaps 2016“ võistlusvoorus osalesid Nõuni noored Elerin Enno ja Katriin Umborg ning Hellenurme lasteaiast Grete-Marie Tütik ja Säde Lee Hitrov. Säde Lee sai Riina Pajusaare lauluga „Seitseteist kevadist hetke“ edasi lõppvooru Tõrvas.
- Nõuni puhkealal korraldati traditsiooniline valla perepäev. Lastele batuut ja näomaalingud, lustisõit Pärdo talu hobusega, vibulaskmine, kalapüüdmise õpetus, istikute ja aiasaaduste müük. Küpsetati pannkooke, mis maitsesid kaasatoodud moosiga imehästi.
- Palupera mõisakoolis sai Unustatud mõisad külastusmängu raames kella 3 kontsertidel kuulata klaveriduot Argo ja Arko, Erich Krigerit ja Aare Jaamat, Diana Klasi ja Jüri Aarmat, duot „Parim möödas“, operetiviisidega esines Katrin Karisma ja poplauludega Heleri Arumets.
- Paljulapselised pered käisid Valgas jõulupeol.
- Ühiskülastus tehti Vanemuisesse etendustele „Naeru Akadeemia“ ja „Lotte Unenäomaailmas“.
- Palupera vallast osales „Teeme Ära“ heakorralgupaevaval üheksa objekti – Elva jõe kallas Hellenurmes, Hellenurme noortekeskuse territoorium, ujumiskoht Nõuni järve ääres, Päidla mõisajärve ujumiskoht, Neeruti külaplats, Makita külaplats, Palupera külamaja, Paluveski ja Miti karjääri ujumiskoht. Talgulised korrastasid oma talu ja koduvalla objekte, tehes ära suure töö.

Koolist

- Jalgpalliklubi FC ELVA korraldamisel toimus Palupera staadionil jalgpalliturniir „Palupera Cup XII“ 6 poiste võistkonnaga.
- Piirkondlikul bioloogia olümpiaadil sai I koha Ave Riivik (9.kl) , II koha Rasmus Piht (6.kl) ja II-IV kohta jagas Andre Lõhmus (9.kl). Preemiareis Võrtsjärve järvemuseumi.
- Valga Luuleprõmmil finaali pääsenud neljast õpilasest olid 3 meie kooli noort – Tuuli-Maria Tamm, Maivi Laane ja Gretten-Gelis Vesso.
- Lõuna-Eesti laste ja noorte X Mitteteatrite Festivalil pälvis 4. klassi esitatud Wimbergi „Arvutihullud“ eripreemia aktuaalse teemapüstituse eest.
- Noored väitlejad said osalemise eest väitlusturniiril „Anname sõna tulevikule!“ Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilveselt kutse Kardioru roosiaeda vastuvõtule.
- Septembrikuus leidis koolis aset põnev Teadlaste Öö nädal. Toimus mitukümmend töötuba, külas käisid Psühhoobuss ja näitlejanna Mairi Tikerpalu, kes etendas varjuteatri etenduse ja õpetas õpilastele seda toredat kunsti.
- GLOBE-projektis osalemise eest kutsuti kooli GLOBE õpetaja Arvet Silk ja õpilane Kaisa Kesa NASA astronauti Douglas Wheelock loengule, millele järgnes USA suursaadiku James D. Melville Jr. vastuvõtt.
- Koolisest tegevust rikastas karusellmeetodil võistlusmäng, kus koolimajas pääses ruumist ruumi liikuma erineva ainevaldkonna ülesandeid lahendades, toeks internet ja teatmeteosed; 7.-9. klassile toimus õppepäev seksuaalalasest tervishoiust; nauditi Viljandi Jakobsoni kooli balletistuudio etendust „Tuhkatriinu“; toimus tund riigikoguliikme Liina Kersnaga „Minu hirmud“; toimus tund riigikoguliikme Madis Millinguga teemal relvad ja nende ohutu kasutamine; suusatunnid suusabussiga; Otepää päästekomando viis läbi õppuse „Tean tulest“; Nõuni purjeklubi propageeris purjetamist ja võimalusi selleks Nõuni järvel; SWEDBANK AS käis projekti „Tagasi kooli“ raames rahatarkusetundi andmas; kooli sünnipäeva tähistati traditsiooniliselt kõnevõistlusega (kus minuti jooksul tuleb korrekselt korrata lauset „Palupera parun palub palukakarva parukat parunessile“) ja klasside küpsisetordi valmistamisega; sõbrapäev kohvikuga; vastlapäev Raadimõisa Snowtubingu pargis; õpilaskonverents ja muusikaringide õpilaste kontsert; mõisapargi teatejooks südamenädalal; naljapäeval püstitati tobedaid rekordeid; emadepäevale pühendatud kevadkontsert; professionaalsed muusikud andsid kontserdi „Sümbioos“; tutipäev ja viimase koolikella aktus; 9. klassi traditsiooniline koolitund Palamusel ja „paadi“ralli mõisapargi tiigil; õpetajate päev „uute õpetajatega“; kõik klassid osalesid teadusnädalal „Paluperal saab ulme reaalsuseks“; jõulupeol etendati näidend „Mis on tähtis?!“; korraldati mitmeid näitusi ja võistlusi.
- Õppetööd rikastati mitmekülgset ka kooliväliselt – haridusprogramm Tartu Ülikoolis „Maakoolist ülikooli“ kunstimuseumis, tähetornis ja ülikooli peahoones; projekti „Mereteadlaste kasvulavaks“ raames käidi Tartu Loodusmajas õppeprogrammidel „Meri“ ja „Läänemeri“ ning Tallinnas merd ja meremuuseumi väljapanekuid uudistamas ning täideti Pirita rannas mereuurimisliike ülesandeid; õppepäev Botaanikaaias „Tarbetaimed. Taimedelt meie toidulauale“; Otepää Looduspargiga ja

Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutusega koostöös osaleti mitmes keskkonnaalases ühistegevuses, õppeprogrammis; käidi muuseumite päeval Tartus ja Sisekaitseakadeemia sisejulgeoleku õppepäeval Valgas; Tervise Arengu Instituut võimaldas Kaitse end ja aita teist programmi kaudu tõsta meie õpilaste teadlikkust teemadel meelemürgid, raudtee ohutus, veeohutus, matkatarkused, õpioskused; käidi õppekäigul Vodja mõisakoolis ja Riigikogu ning Stenbocki maja külastusel; projekti „Hooliv klass“ raames käis 5. ja 7. klass laagris Põlvamaal Mammastes, kus õpiti üksteisega enam arvestama ja koostööd tegema; 3. klassi tantsurühm tantsis Elvas Tartumaa XVIII Memme-Taadi lustipeol; Põllumajandusmuuseumis käidi õppeprogrammides „Mesi – tervise hoidja“, „Mõndagi munast“ ja „Kartuli mitu palet“; C.R. Jakobsoni talumuuseumis käidi õppeprogrammis „Eesti toidu aastaring talus“; lõimumisprojekti „Mitteverbaalne keeleõpe“ raames käidi Kohtla-Järve Tammiku Põhikoolis; kooli noored GLOBElased (9. klassist Andre Lõhmus, Kaisa Kesa, Kärolin Kopp ja Janno Vähi) esinesid Valgas õpilaskonverentsil „H. Einer 160“ oma ettekandega „Innovaatiline haridus Palupera põhikoolis“. Käidi AHHAAs teaduskeskuses rahvusvahelisel Hypatia projektisündmusel ja Valgamaa haridusmessil „Vali nutikalt“; 9. klass käis argumenteerimiskoolitusel Tartu J. Poska Gümnaasiumis; teater Vanemuises käidi vaatamas etendust „Lotte Unenäomaailmas“; kooliaasta lõpetati ekskursiooniga Võrumaale. Õpetajate päeval käisid kooli õpetajad-töötajad ajakeskuses "Wittenstein" Paide Vallimäel ja aasta lõpus Eesti Rahva Muuseumis.

Lasteaiast

2015/2016 õppeaastal oli lasteaias õppeaasta eesmärk - ühistegevuses peitub jõud ja tarkus ja 2016/2017 õppeaastal - looduses õpin, uurin ja avastan. 2016 aastat alustati mängupeoga „Nägemiseni päkapikud ja jõuluvana!“. Vastlapäeva tähistati Otepää Winterplace-s; sõbrapäeval oli mängupidu ja kohvik. Rongiga sõideti külla Valga Muuseumi, kus osaleti programmis „Igal loomal oma kodu“. Lapsevanematelele viis Berit-Helena Lamp läbi koolituse „Mida saab lapsevanem teha väärkohtlemise ennetamiseks?“, lisaks õpetas noorsoopolitseinik Linda Oks lastele kuidas kaitsta end võõraste eest ja tunda ära pahatahtlik inimene. Vabariigi aastapäeval esineti hooldekodus. Emakeelepäeval esitati näidend „Lumemehe soov“. Lihavõttepühade eel värviti mune ja mängiti „Munade veeretamist“. Aprillis külastati teaduskeskust AHHAAs, kus valmistati limonaadi ja uuriti mullide segunemist õhuga, käidi peeglitega labürindis ja kaldpõrandaga toas. Osaleti Vapramäel kevadprogrammis. Emadepäevaks maaliti tassidele kaunistusi, õpiti laule ja luuletusi kontserdiks. Ornitoloogiaühingu teadlane Margus Ots viis läbi õppeprogrammi „Suviste aialindude abistamine“, mida rahastas SA KIK (õpiti tundma erinevate lindude käitumist ja nende pesakohti, valmistati pesakast, mis viidi koos mõisaparki linde ootama). Käidi teatris „Pipi-Pikksukka“ vaatamas ja toimus traditsiooniline pargijooks. Kooliminejate lõpupeol esitati näidend „Jussikese seitse sõpra.“ Sügisel saadi tuttavaks lasteaias uue direktoriga ning külla tuli Jänes, kellega koos mängiti, lauldi ja maiustati. SA KIK-i projekti toel toimus mõisapargis loodusteemaline aktiivõppeprogramm „Teod“. Sügisel spordipäeval prooviti end hoota kaugushüppes, palliviskes, 20 m jooksus ja

täpsusviskes. Külas käis Otepää päästekomando koolitusprogrammiga „Tulest targem”. Toimus matk „Värviline sügis” ja sügisandidest meisterdatud kompositsioonide näitus. Küllastati Hellenurme vesiveskit, tutvuti leivateoga leivakojas ning valmistati kakukeksi. Peeti lasteaia sünnipäeva ja Memme-Taadi sügispidu, kus sai uudistada ka fotonäitust „Oi aegu ammuseid...”. Isadepäeval valmistati koos isadega looduslikust materjalist kaunid pildiraamid ning otsiti pimedast „metsast” taskulambi abil ööloomi. Lasteaia töötajad käisid külas Otepää piirkonna lasteaedades ja kogu maja personalile toimus koolituspäev teemal: „Lapsest lähtuv kasvatus ja tegevuskultuur ning Reggio Emilia pedagoogika tutvustus”. Väikesed kadrised käisid kadripäeval hooldekodu pererahvale kadri laule laulmas ja karjaõnne soovimas. Jõulukuul meisterdati jõulukaunistusi, õpiti jõululaule, valmistati piparkooke. Advendihommikutel kuulati jõulumuinasjutte, süüdati advendiküünalad, lauldi ja tantsiti. Jõulupeol esitati näidend „Kakuke” ja lahke jõuluvana jagas igale lapsele suure kommikoti ning toreda loomakujulise seljakoti.

Muudest ettevõtmistest, faktidest ja tunnustustest vallas

- Kinnitati „Palupera põhikooli arengukava 2017-2020“.
- Kehtestati „Üldhariduskoolide õpilastele sõidukulude kompenseerimise kord“.
- Septembrikuise infolehe Otepää Teataja vahel ilmus Palupera mõisakooli 240. aastapäeva puhul kooli tutvustav erileht 4 lehel. Palupera mõisakool tähistas 240. aastapäeva.
- Nõuni endine kool oleks saanud 2016. aastal 250-aastaseks. Kokkutulekule juulikuus kutsuti ka piirkonnast endisi Neeruti ja Päidla kooli vilistlasi, sõpru, kogukondlasi. Meenutati ajalugu, nautiti tantsu, mälumäng, ekskursioon, ühislaulmine.
- Saadeti teele järjekordne lend Palupera põhikooli lõpetajaid (12).
- Kooli saadeti Hellenurme lasteaia 21. lend, 3 tüdrukut ja 3 poissi.
- MTÜ Hellenurme Mõis eralasteaed direktorina alustas Maarika Vähi.
- Vallas sündis 8 last - 5 poissi ja 3 tüdrukut. Esiklaps sündis 4 peres, teine laps 2 peres, kolmas laps 1 peres ja kuues laps 1 peres. Lastele korduvaid nimesid ei pandud – Anti, Armin, Eimi, Häidi, Lauri, Mia-Krisete, Ragnar ja Sten-Olaf.
- Demograafiast vallas: vallaelanike arv 01.01.2016 – 1061, aasta jooksul registreeriti sünde 8, surmajuhtumeid 19, sisseränne valda 31 ja väljaränne vallast 65 fakti. Vallaelanike arv 31.12.2016 – 1016.

Terje Korss, märtsis 2017.a.